

God psykologhjelp også til de eldste

Tove Beate Pedersen
seniorrådgiver i Norsk psykologforening

Vi trenger psykologer for å veilede omsorgsarbeidere i førstelinjen.

ELDREOMSORG

JEG BLE VELDIG Glad da Landsmøtet vedtok å gjeninnføre spesialiteten i eldrepsykologi, og ble ytterligere glad da tidsskriftet vårt kom med et temanummer om eldre i januar. Mitt engasjement skyldes etter hvert mye og lang erfaring som pårørende til gamle foreldre. Jeg er naturligvis *for* at eldre mennesker skal ha samme tilgang til psykologer som de som er yngre enn oss, men mitt ærend denne gang er at vi trenger psykologer som kan arbeide på systemnivå for å sikre gode tjenester til de aller svakeste og eldste eldre; de som ikke lenger kan bo hjemme og ta vare på seg selv.

Nærkontakt med klienter og ansatte i omsorgsboliger og sykehjem forteller meg at dette er uvanlig krevende arbeidsplasser. Vi vet etter hvert at dette viser seg i sykemeldinger og gjennomtrekk. På tre ulike besøk på min mors sykehjem i november og desember møtte jeg så å si ikke noen av de samme personene. De som hadde ansvar for å gi henne omsorg, var nye for meg hver av de tre helgene jeg tilbrakte der. Jeg undrer meg over at det overhodet er mulig å få noen til å arbeide under slike omstendigheter. Jeg synes at de som arbeider der, er heroiske, og har ofte sagt at jeg ikke kunne gjøre det som de gjør. Jeg ønsker at de skal få støtte av dyktige psykologer. De trenger kontinuerlig psykologfaglig støtte for å holde fast bildet av personene de skal gi omsorg og tjenester. Det er viktig at det kommer psykologer som kan bidra til både forståelse av den gamles situasjon og forståelse for deres egne reaksjoner som omsorgsgivere.

Sykehjem utviser mange av trekkene til totale institusjoner, og virkeligheten der kan lett bidra til avhumanisering av de gamle. Det er ikke lett å se oss som verdige personer når vi er så svekket at vi ikke lenger kan presentere oss slik vi ønsker og har vært vant til; når vi ikke klarer å sitte lenge nok til å få tatt permanent, og håret ser tørt og ustelt ut, og klærne blir flekket fordi vi ikke ser godt og skjelver på handa; når vi er fortvilet over alle funksjonstapene, den egne avmektige situasjonen og er desperate og sinte; når alle tapene setter oss i en fortvilende eksistensiell situasjon som preges av depresjon og angst.

Det er utfordrende og slitsomt å daglig arbeide med denne svekkede og hjelpetrequende gruppa, og jeg tenker at de som gjør dette, må støttes og styrkes for å klare det. De gamle trenger nemlig at de som skal hjelpe dem, kjenner dem over tid. Vi trenger følgelig psykologer som vil veilede de som arbeider i første linje med de gamle, og som kan hjelpe ledelsen til å utvikle systemer som gjør det faglig utviklende og tilfredsstillende å arbeide der, og dermed også gjør denne siste tiden lettere for den gamle. Slik bruk av psykologer vil også bidra til å bedre livskvaliteten til alle de pårørende som strever med sine roller og sin innsats for skrøpelige foreldre.